

Maksurahu kehtestamise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Seaduse eesmärk ja sissejuhatus

Käesoleva eelnõu eesmärk on osutada abikäsi valitsuskoalitsioonile, et läbi maksukoormuse alandamise pöörata Eesti majandus uuesti kasvule. Selleks näeb eelnõu ette Reformierakonna valitsuse juhtimisel vastuvõetud rea maksutõusude kehtetuks tunnistamise, et seeläbi kasvatada Eesti ettevõtete konkurentsivõimet ning suurendada elanikkonna majanduslikku kindlustunnet.

Eelnõuga tunnistatakse kehtetuks:

- käibemaksu tõstmine 2-protsendipunkti võrra;
- füüsilise isiku tulu maksustamise tõstmine 2-protsendipunkti võrra;
- ettevõtetele kasumimaksu kehtestamine;
- maksuvaba tulu arvestamise uus süsteem.

Kuigi nii käibemaksu ja ka füüsilise isiku tulumaksu tõstmine on kavandatud tähtajalistena, on peaminister Kristen Michal juba öelnud, et tõenäoliselt jääb käibemaks kõrgemaks püsivalt. Michali parteikaaslane rahandusminister Jürgen Ligi on aga öelnud, et kõrgem tulumaks peaks jääma püsivaks.

Isamaa sellega ei nõustu ja leiab, et nii käibemaksu kui ka füüsilise isiku tulumaksu tõus tuleb tühistada. Riigieelarve vahendite vähenemise tasakaalustamiseks pakume välja tunnistada samaaegselt kehtetuks ka Reformierakonna ülimalt kallid valimislubadused – tulumaksuvaba miinimumi laiendamine kõrgepalgalistele isikutele.

Kokkuvõttes meie ettepanek mõjub positiivselt Eesti majandusele ning tagab maksupoliitilise stabiilsuse.

2. Eelnõu sisu

Käesoleva eelnõu paragrahviga 1 tunnistatakse kehtetuks Julgeolekumaksu seadus.

Käesoleva eelnõu paragrahviga 2 tunnistatakse kehtetuks 20. juunil 2023. aastal vastu võetud Tulumaksuseaduse ja kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse paragrahvi 2 punkt 9. Muudatuste sisuks on, et Tulumaksuseaduse paragrahvi 23 lõiked 2-5 jäävad kehtima senisel kujul.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

4. Seaduse mõjud

Käesoleva seaduse mõjuks on Eesti elanike ja ettevõtete jaoks kahjulike maksuotsuste kehtetuks tunnistamine, mille mõjul paraneb elanike majanduslik kindlustatus ja ettevõtete konkurentsivõime. Lisaks on käesoleva seaduse mõjuks inflatsiooni pidurdamine.

5. Seaduse rakendamise seotud eeldatavad kulud ja tulud

Julgeolekumaksu seaduse kehtetuks tunnistamisega vähenevad riigieelarve laekumised 2025. aastal 113 miljonit eurot seoses käibemaksu tõusu ärajätmisega, 2026. aastal tulude vähendamise puhul käibemaks moodustab umbes 235 miljonit, füüsilise isiku tulumaks umbes 359 miljonit, äriühingute tulude maks viimaste rahandusministeeriumi hinnangute kohaselt umbes 100 miljonit eurot. Reformierakonna ja Eesti 200 valitsuskoalitsioon on lubanud kaotada ettevõtete kasumimaksu ning füüsiliste isikute tulumaksuvaba miinimumi ulatuses täiendava kõigi tulude 2 % maksu kuid pole välja pakkunud sisulisi katteallikaid.

Käesoleva eelnõu teise paragrahvi - tulumaksuvaba miinimumi senise süsteemi kehtima jäämise positiivne mõju 2026. aastal riigieelarvele on umbes 550 miljonit eurot.

2025. aasta käibemaksu tõusu katteallikana ning 2026. aastal puudujääva tulu katteallikana pakub Isamaa välja valitsemiskulude sisulise, mitte deklaratiivse vähendamise. 2025. aasta kohta esitab Isamaa ka sellekohase Riigikogu otsuse eelnõu ettepanekuga valitsusele esitada Riigikogule negatiivne lisaeelarve valitsemiskulude vähendamiseks 300 miljoni euro ulatuses. 2025. aastal on paraku valitsuse valikute tõttu valitsemiskulud mitte vähenenud, vaid hoopis kasvanud 155 miljoni euro võrra.

Käibemaksu tõusu ja füüsilise isiku tulumaksu tõusu ärajätmisel ning ettevõtete kasumimaksust loobumisel on majanduskasvule ilmselgelt tugev positiivne mõju, mistõttu kokkuvõttes omab käesolev eelnõu ka tugevat positiivset mõju riigieelarve laekumistele.

6. Seaduse kooskõla Euroopa Liidu õigusega

Käesolev eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

7. Rakendusaktid

Käesoleva seaduse rakendamiseks ei ole vaja kehtestada täiendavaid õigusakte.

8. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub üldises korras.

Algatab Isamaa fraktsioon

27.03.2025

Helir-Valdor Seeder

Isamaa fraktsiooni esimees